

SDRUŽENÍ LESNÍCH ŠKOLKAŘŮ ČESKÉ REPUBLIKY

**AKTUÁLNÍ PROBLEMATIKA
LESNÍHO ŠKOLKAŘSTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2014**

SBORNÍK REFERÁTŮ

20. ledna 2015

Lísek u Bystřice nad Pernštejnem

AKTUÁLNÍ PROBLEMATIKA LESNÍHO ŠKOLKAŘSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2014

Sborník referátů

**ze semináře pořádaného dne 20. ledna 2015
Sdružením lesních školkařů ČR**

v Lísku u Bystřice nad Pernštejnem – Hotel Skalský dvůr

Rád bych jménem Sdružení lesních školkařů ČR poděkoval autorům jednotlivých příspěvků za jejich odborné zpracování, přednesení na semináři a za celkovou spolupráci s naším sdružením.

Ing. Petr Martinec
manažer SLŠ ČR

Organizační a odborný garant semináře:

Ing. Petr Martinec
manažer SLŠ ČR

Sdružení lesních školkařů ČR,
Tečovice 349
763 02 Tečovice

Tel.: +420 606 723 664
Email: info@lesniskolky.cz

OBSAH

strana 7

Úvod

strana 9

**Národní program na ochranu a reprodukci genofondu lesních dřevin
na období 2014-2018**

Ing. Lada Krnáčová

strana 14

Kompetence pověřené osoby a jejich výkon v praxi

Ing. Miloš Pařízek

strana 19

Možnosti finanční podpory školek s produkcí sadebního materiálu lesních dřevin

Ing. Lenka Kratochvílová

strana 24

Lesnicko-dřevařská komora ČR spojuje lesníky a dřevaře

Ing. Andrea Pondělíčková

strana 26

Použití obnovitelných surovin ve školkařských substrátech, výsledky z praxe

Ing. Zbyněk Slezáček, M.Sc.

ÚVOD

Tak jako v předešlých letech i v letošním roce připravilo Sdružení lesních školkařů ČR tradiční seminář s názvem „Aktuální problematika lesního školkařství České republiky“. Cílem tohoto semináře je přinést nové informace o změnách a poznatcích z našeho oboru a dále umožnit setkání se specialisty a odborníky v lesním školkařství, s kolegy, kteří pěstují sadební materiál lesních dřevin, a se zástupci společností, kteří nabízejí služby a produkty pro pěstitele sadebního materiálu.

Během roku 2014 proběhly určité změny v právních normách a byl vydán Národní program na ochranu a reprodukci genofondu lesních dřevin na období 2014-2018. Této problematice se ve svém příspěvku přímo věnuje Ing. Krnáčová, ale díky své šíři se odrazila i v tématu o kompetenci pověřené osoby, které připravil Ing. Pařízek a následně i v přednášce s názvem Národní banka osiva a explantátů, kterou zpracoval Ing. Kotrla. Dalšími okruhy jsou přednáška Ing. Kratochvílové o možnosti finanční podpory školek s produkcí sadebního materiálu lesních dřevin a informace o činnosti Lesnicko-dřevařské komory ČR, které zpracovala Ing. Pondělíčková. Závěrečné téma připravil Ing. Slezáček a je zaměřeno na použití obnovitelných surovin ve školkařských substrátech.

Seminář je určen jak pro lesní školkaře a vlastníky lesních školek, kteří jsou členy Sdružení lesních školkařů ČR, tak i pro zástupce jiných subjektů.

NÁRODNÍ PROGRAM NA OCHRANU A REPRODUKCI GENOFONDU LESNÍCH DŘEVIN NA OBDOBÍ 2014–2018

Lada Krnáčová

Anotace: Dne 26. června 2014 ministr zemědělství podepsal Národní program ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin na období 2014–2018 (dále jen „Národní program“). Cílem Národního programu je zachovat genofond lesních dřevin jako součást národního bohatství České republiky pro budoucí generace. Hlavním účelem Národního programu je motivace vlastníků lesa k ochraně a reprodukci genetických zdrojů lesních dřevin formou podpory existence a obhospodařování genových základen, zachování stávajících uznaných zdrojů reprodukčního materiálu, uznávání zdrojů nových, a v neposlední řadě vytváření podmínek pro reprodukci těchto zdrojů (podpora sběru osiva a odběru částí rostlin).

Klíčová slova: genofond lesních dřevin, národní program, dotace na podporu genetických zdrojů lesních dřevin, Národní banka osiva a explantátů lesních dřevin.

ÚVOD

Vyhlášením Národního programu budou naplněny mezinárodní závazky České republiky v oblasti ochrany a reprodukce genetických zdrojů lesních dřevin vyplývající zejména z Úmluvy o biologické rozmanitosti (CBD) a z rezolucí ministerských konferencí Forest Europe. Dále dojde k významnému přispění k naplnění cílů Státní politiky životního prostředí České republiky 2012–2020 (Usnesení vlády č. 6 ze dne 9. ledna 2013) a Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky (Usnesení vlády č. 620 ze dne 25. května 2005).

Podmínky ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin včetně podmínek vyhlášení Národního programu byly stanoveny **novelou zákona o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin** (zákon č. 149/2003 Sb. ve znění zákona č. 232/2013 Sb.), dále jen „zákon č. 149/2003 Sb.“, a navazujícími prováděcími právními předpisy:

- 1) **Vyhláška č. 393/2013 Sb., o seznamech druhů lesních dřevin (účinnost od 1. 1. 2014)**
V příloze č. 1 této vyhlášky je uveden seznam druhů lesních dřevin, jejichž reprodukční materiál lze uvádět do oběhu pouze jako identifikovaný, selektovaný, kvalifikovaný nebo testovaný (tato příloha vyhlášky nahrazuje zrušenou přílohu č. 1 zákona č. 149/2003 Sb.).
V příloze č. 2 je uveden seznam druhů lesních dřevin, které mohou být zařazeny do Národního programu. Jedná se o lesnický významné druhy lesních dřevin, které jsou původní na území České republiky.
- 2) **Vyhláška č. 132/2014 Sb., o ochraně a reprodukci genofondu lesních dřevin (účinnost od 1. 8. 2014)**
Tato vyhláška podrobněji rozvádí některá ustanovení Hlavy II. zákona č. 149/2003 Sb. týkající se ochrany a reprodukce genetických zdrojů lesních dřevin v rámci Národního programu.

ÚČEL A STRUKTURA NÁRODNÍHO PROGRAMU

Ministerstvo zemědělství (dále jen „ministerstvo“) vyhlásilo Národní program ke dni 1. 7. 2014 s cílem organizačně a věcně zabezpečit uchování a trvalé využívání genetických zdrojů lesních dřevin. Hlavním účelem Národního programu je motivovat vlastníky genetických zdrojů lesních dřevin (vlastníky lesa) k ochraně a reprodukci těchto zdrojů formou podpory vyhledávání a obhospodařování genových základů a podpory uznávání a obhospodařování zdrojů selektovaného reprodukčního materiálu a zdrojů kvalifikovaného reprodukčního materiálu a dále podpořit zřízení a činnost Národní banky osiva a explantátů lesních dřevin (dále jen „Národní banka“).

Koordinací Národního programu pověřilo ministerstvo tzv. pověřenou osobu, tj. Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem (dále jen „ÚHÚL“). Účastníkem Národního programu se stává vlastník genetického zdroje zařazeného do Národního programu (§ 2d zákona č. 149/2003 Sb.). Žádosti o zařazení do Národního programu se podávají na jednotné podací místo (ÚHÚL), přičemž musí být ÚHÚL doručeny **nejpozději do 31. 12. každého kalendářního roku**. Žadatel může být nově zařazen jako účastník Národního programu vždy **od 1. 1. následujícího roku**. Výjimkou jsou žádosti o zařazení do Národního programu v roce 2015, které musí být doručeny ÚHÚL **nejpozději do 31. 3. 2015**. Vzor žádosti o zařazení genetického zdroje lesních dřevin do Národního programu je uveden v příloze č. 1 k vyhlášce č. 132/2004 Sb.

Účast v Národním programu je dobrovolná. Zařazení genetického zdroje do Národního programu (tedy účast v Národním programu) je však jednou ze základních podmínek pro podání žádostí o poskytnutí dotace. Po zařazení genetických zdrojů lesních dřevin do Národního programu tak může účastník Národního programu každoročně žádat o dotaci. Obdobně jako u všech ostatních národních i evropských dotačních pravidel je poskytnutí dotace v rámci Národního programu podmíněna určitými požadavky, které jsou pro jednotlivé předměty dotace uvedeny v **Zásadách, kterými se na základě § 2j zákona č. 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin, ve znění pozdějších předpisů, stanovují pravidla pro poskytování dotací na ochranu a reprodukci genofondu lesních dřevin na období 2014–2018** (dále jen „Zásady“).

K zajištění ochrany a reprodukce genetických zdrojů lesních dřevin v podmínkách *ex situ* v Národní bance pověřilo ministerstvo tzv. určenou osobu, tj. Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i. (dále jen „VÚLHM“). Národní banka zahrnuje dvě samostatná účelová zařízení – Národní banku osiva lesních dřevin (VÚLHM, Výzkumná stanice Kunovice) a Národní banku explantátů lesních dřevin (VÚLHM, Útvar biologie a šlechtění lesních dřevin, Strnady). Každá banka má svůj statut a vlastní metodiku, které jsou součástí schváleného dokumentu Národního programu.

Údaje o genetických zdrojích lesních dřevin chráněných a reprodukováných *in situ* nebo *ex situ* v rámci Národního programu povede a bude trvale uchovávat na základě údajů předložených účastníky Národního programu ÚHÚL v ústřední evidenci Národního programu (modul GENOFOND), která vznikne rozšířením stávajícího informačního systému ERMA2 (dále jen „modul GENOFOND“). Tato evidence již byla spuštěna a umožňuje zájemcům (vlastníkům genetických zdrojů) mimo jiné vygenerovat potřebné žádosti (žádost o zařazení do Národního programu a žádost o poskytnutí dotace).

Za účelem šlechtění, výzkumu, vzdělávání a mezinárodní spolupráce, dále za účelem uložení a reprodukce genetických zdrojů lesních dřevin v Národní bance, popř. za účelem

přímé reprodukce ohrožených genetických zdrojů lesních dřevin na základě předloženého projektu na zajištění návratu reprodukčního materiálu populací lesních dřevin do míst jejich původního výskytu nebo na jiná vhodná stanoviště bude probíhat poskytování vzorků genetických zdrojů lesních dřevin (§ 2h zákona č. 149/2003 Sb. a § 6 až 8 vyhlášky č. 132/2014 Sb.). Účastníci Národního programu včetně VÚLHM poskytnou vzorky genetických zdrojů lesních dřevin, jestliže mají dostatečnou zásobu vzorků genetických zdrojů a poskytnutím vzorku nedojde k ohrožení nebo poškození genetického zdroje, které by mohlo mít za následek jeho fyzický zánik, nebo vyžadují-li to okolnosti, pro které byl genetický zdroj zařazen do Národního programu. Vzor žádosti o poskytnutí vzorku genetického zdroje a velikost těchto vzorků stanovuje vyhláška č. 132/2014 Sb.

DOTACE NA PODPORU GENETICKÝCH ZDROJŮ LESNÍCH DŘEVIN ZAŘAZENÝCH DO NÁRODNÍHO PROGRAMU

Dotaci lze poskytnout fyzické nebo právnické osobě, která splňuje podmínky uvedené v Zásadách, a která je vlastníkem, nájemcem nebo pachtýřem pozemku, na kterém se genetický zdroj lesních dřevin zařazený do Národního programu nachází. V případě nájemce nebo pachtýře musí být možnost žádat o dotaci uvedena v nájemní nebo pachtovní smlouvě.

Žádost o dotaci se podává na jednotné podací místo, kterým je ÚHÚL. **Přijímání žádostí podle části B bodů 1.1 a 1.3 Zásad** (Podpora genových základů a Podpora uznaných zdrojů kvalifikovaného reprodukčního materiálu – rodičů rodiny, ortetů, semenných sadů a směsí klonů) **bude zahájeno v roce 2015**, přičemž žádosti se budou podávat **od 1. 1. do 30. 9. příslušného roku. Přijímání žádostí podle části B bodu 1.4.2 Zásad** (Podpora činnosti Národní banky) **bude zahájeno též v roce 2015**, přičemž žádosti se budou podávat **od 1. 1. do 15. 5. příslušného roku**. Vzor žádosti o poskytnutí dotace je uveden v Zásadách.

Podpora uznaných zdrojů selektovaného reprodukčního materiálu zařazených do Národního programu (část B bod 1.2 Zásad) bude poskytována prostřednictvím **Programu rozvoje venkova České republiky na období 2014–2020** (dále jen „PRV“). Vláda České republiky PRV dne 9. 7. 2014 schválila a předložila ke schválení Evropské komisi. Předpokládaný termín schválení PRV Evropskou komisí je 1. čtvrtletí roku 2015. Dané opatření PRV bude implementováno prostřednictvím nařízení vlády. Předpokládaný termín podávání žádostí o dotaci z PRV je vždy do 15. 5. příslušného roku, přičemž v prvním roce se bude podávat žádost o zařazení do PRV zároveň s žádostí o dotaci, v dalších letech už pouze žádosti o dotaci. Aktuální stav lze sledovat na adrese: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014-2020>.

PODPORA GENOVÝCH ZÁKLADEN

K jednomu ze základních opatření k zachování a reprodukci genofondu lesních dřevin na populační úrovni v podmínkách in situ patří podpora existence genových základů a jejich řádného obhospodařování. Tato podpora velmi významně přispívá k zachování genetické rozmanitosti hodnotných dílčích populací lesních dřevin vyskytujících se na území České republiky. **Dotace ve výši do 200,- Kč/ha/rok** se vztahuje na všechny porostní skupiny, ve kterých se nacházejí dřeviny, pro které byla genová základna vyhlášena, se zastoupením uvedeným v platném lesním hospodářském plánu nebo lesní hospodářské

osnově minimálně 5 %. Žadatel se zaváže, že genová základna, která je předmětem podpory, zůstane zařazena do aktuálního Národního programu minimálně do 30. 9. následujícího kalendářního roku, pokud doba platnosti vyhlášení genové základny neuplyne dříve.

PODPORA UZNANÝCH ZDROJŮ SELEKTOVANÉHO REPRODUKČNÍHO MATERIÁLU

Dalším významným opatřením k zachování a reprodukci genofondu lesních dřevin je podpora existence uznaných zdrojů selektovaného reprodukčního materiálu, a to jednak porostů fenotypové třídy A u všech lesních dřevin uvedených v příloze č. 2 k vyhlášce č. 393/2013 Sb. a dále porostů fenotypové třídy B u všech lesních dřevin uvedených v příloze č. 2 k vyhlášce č. 393/2013 Sb. s výjimkou smrku ztepilého, borovice lesní a modřínu opadavého. **Dotace ve výši cca 1 900,- Kč/ha/rok (74 EUR/ha/rok)** se vztahuje na porostní skupiny, ve kterých se žadatel zaváže, že zde provede minimálně jednou za dobu trvání závazku (5 let) sběr osiva šetrnými technologiemi (u jehličnatých dřevin sběr ze stojících stromů, u listnatých dřevin pomocí zavěšených sítí, plachet apod.).

PODPORA UZNANÝCH ZDROJŮ KVALIFIKOVANÉHO REPRODUKČNÍHO MATERIÁLU

Značný význam má i podpora uznaných zdrojů kvalifikovaného reprodukčního materiálu. Jedná se o podporu uznávání a obhospodařování rodičů rodiny, ortetů a klonů, tedy jedinců cenných regionálních populací lesních dřevin, jedinců hospodářsky významných a jedinců ohrožených populací, za účelem zachování genofondu těchto jedinců a vytvoření předpokladů pro možnost jejich budoucího využití, za účelem naplnění Národní banky, zakládání semenných sadů, směsí klonů a sbírek klonů. Dále se jedná o podporu semenných sadů a směsí klonů, jejímž účelem je zejména vytvořit předpoklady pro využívání a reprodukci potomstev lesních dřevin s vysokou genetickou hodnotou v rámci lesního hospodářství České republiky.

Dotace ve výši do 1 000,- Kč se vztahuje na jeden uznaný rodič rodiny, ortet nebo klon s tím, že v případě rodičů rodiny by měla být splněna podmínka sběru semenného materiálu a v případě ortetů a klonů podmínka odběru částí rostlin v období od 1. 10. předchozího kalendářního do 30. 9. běžného roku (existence vystaveného potvrzení o původu). Podmínka sběru reprodukčního materiálu se nevztahuje na zvláště chráněné a jiné druhy lesních dřevin uvedené v části B bodu 1.3.1 (tab. č. 1) Zásad. **Semenné sady a směsi klonů budou podporovány až do výše 80 % prokázaných nákladů** vynaložených na činnosti související s jejich zakládáním a obhospodařováním. Od roku 2015 již tedy nebudou semenné sady podporovány podle Nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti, ale podle Zásad v rámci Národního programu. Žadatel o dotaci se zaváže, že zdroje kvalifikovaného reprodukčního materiálu, které jsou předmětem podpory, zůstanou zařazeny do aktuálního Národního programu minimálně do 30. 9. následujícího kalendářního roku, pokud doba uznání zdroje neuplyne dříve.

NÁRODNÍ BANKA

Vedle ochrany a reprodukce genetických zdrojů lesních dřevin v podmínkách *in situ*, která je prioritou a využívá se všude tam, kde jsou předpoklady uchování genetických zdrojů v místě původního výskytu, je nezbytné chránit genetické zdroje též v podmínkách *ex situ*. Dochází tak k zálohování části genofondu pro případy, kdy hrozí např. zničení genetického zdroje v podmínkách *in situ* působením abiotických či biotických činitelů včetně antropogenní činnosti. Konzervace *ex situ* probíhá buď v terénních podmínkách (např. uznané porosty fenotypových tříd A a B, semenné sady, směsi klonů) nebo v kontrolovaných podmínkách v genových bankách. V rámci Národního programu byla na podzim roku 2014 zřízena Národní banka jako trvalé účelové zařízení provozované VÚLHM, které bude dlouhodobě uchovávat vzorky osiva a explantátů lesních dřevin ve specifických podmínkách za účelem vytvoření předpokladů pro reprodukci a budoucí využití genofondu hodnotných a ohrožených populací lesních dřevin v rámci lesního hospodářství České republiky. V prvních letech provozu Národní banky budou podporovány zejména činnosti související s jejím naplňováním v souladu s koncepcemi obou bank a činnosti související s koordinací a zajištěním sběrů semenného materiálu a explantátů lesních dřevin. Je však potřeba zdůraznit, že Národní banka neplní funkci „zásobárny osiva“ pro umělou obnovu a zalesňování v České republice, primárně tedy není určena ke komerčnímu využití. Podmínky vyskladnění reprodukčního materiálu včetně poskytování vzorků z Národní banky jsou stanoveny ve vyhlášce č.132/2004 Sb., a v koncepcích a metodických postupech Národní banky.

ZÁVĚR

Dotace podle části B bodu 1.1 a 1.3 Zásad (Podpora genových základů a Podpora zdrojů kvalifikovaného reprodukčního materiálu) byly v srpnu 2014 oznámeny podle č. 108 Smlouvy o fungování EU Evropské komisi. V současné době proběhlo již první kolo vypořádání dotazů Evropské komise v rámci oznámeného režimu podpory. Pokud to bude nezbytné, mohou být Zásady na základě požadavků Evropské komise následně upraveny.

Jednotlivé podpory směřují k zajištění dostatku kvalitního reprodukčního materiálu, který je předpokladem vývoje odolných a stabilních lesních porostů a dále k zachování cenných genotypů lesních dřevin. Podrobnější informace naleznou zájemci na webových stránkách ministerstva (https://portal.mze.cz/ssl/web/mze/lesy/lesnictvi/dotace_a_programy/genofond-lesnich-drevin) a od listopadu 2014 též v modulu GENOFOND, kde je možné některé potřebné formuláře vygenerovat automaticky.

AUTORKA

Ing. Lada Krnáčová

Ministerstvo zemědělství

Odbor hospodářské úpravy a ochrany lesů

Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1 – Nové Město

tel.: 221 812 351, 602 766 129

e-mail: lada.krnacova@mze.cz

KOMPETENCE POVĚŘENÉ OSOBY A JEJICH VÝKON V PRAXI

Miloš Pařízek

Anotace: Dne 1. 1. 2014 vstoupila v účinnost novela zákona č. 149/2003 Sb. o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin, dále jen „zákon“). V souvislosti s uvedenou novelou došlo ke změnám v oblasti provádění odborných úkonů státními orgány v oblasti nakládání s reprodukčním materiálem lesních dřevin. Řadu nových kompetencí vykonává od 1. 1. 2014 „pověřená osoba“, kterou je Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem.

Klíčová slova: novela zákona č. 149/2003 Sb., pověřená osoba, Národní program, uznávání zdrojů, vystavování potvrzení o původu, kontrola.

ÚVOD

Po deseti letech účinnosti zákona a vyhodnocení fungování jeho ustanovení vyvstala potřeba provést některé dílčí změny a doplnění. Nejvýznamnější okruhy změn jsou zavedení institutu ochrany a reprodukce genetických zdrojů lesních dřevin - Národní program, provedení změn v kompetencích státních orgánů v oblasti nakládání s reprodukčním materiálem, drobné změny v ustanoveních o kontrole, implementace ustanovení Směrnice Rady ES č. 1999/105/ES a jejích prováděcích právních aktů doposud nepřenesených do národní legislativy.

ZMĚNY KOMPETENCÍ STÁTNÍCH ORGÁNŮ

Hlavním smyslem změny kompetencí státních orgánů bylo provádění odborných úkonů v oblasti nakládání s reprodukčním materiálem lesních dřevin jednou odbornou institucí. Byly doplněny, upraveny a rozšířeny stávající kompetence pověřené osoby Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem (dále jen „pověřená osoba“). Hlavními okruhy provádění odborných úkonů pověřené osoby jsou:

- koordinace Národního programu zachování a reprodukce genofondu lesních dřevin,
- vystavování potvrzení o původu,
- uznávání zdrojů reprodukčního materiálu lesních dřevin,
- vyhlásování genových základů,
- vedení ústředních evidencí,
- kontrola dodržování ustanovení zákona a výkon dozoru.

Ministerstvem zemědělství bylo vydáno nové pověření č. j. 1103/2014-MZE-16211 pověřující Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem prováděním odborných úkonů v oblasti nakládání s reprodukčním materiálem lesních dřevin.

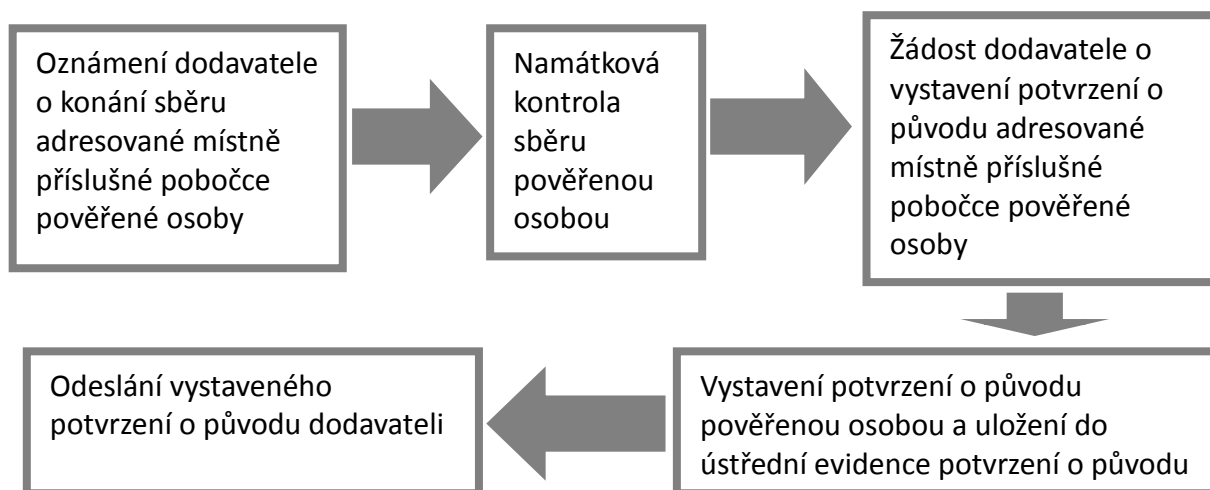
KOORDINACE NÁRODNÍHO PROGRAMU

Ministerstvo zemědělství pověřilo pověřenou osobu zařazováním a rušením zařazení genetického zdroje do Národního programu, ukládáním předání vzorků genetického zdroje, ukládáním zvláštních opatření formou zabezpečení genetických zdrojů nebo dokumentace o zdrojích před zničením, poškozením nebo zcizením, ukládáním předání vzorků ohroženého genetického zdroje a kontrolou v oblasti ochrany a reprodukce genofondu. Agendu Národního programu v rámci pověřené osoby zpracovává ústředí v Brandýse nad Labem, které zejména vykonává příjem žádostí o zařazení genetického zdroje do Národního programu, příjem žádostí o dotace, vydávání dokladů o zařazení genetického zdroje do Národního programu, tvorbu podkladů pro rozhodnutí o poskytnutí dotace MZe, vedení informačního systému ERMA2 – modul Národní program – obsahující informace vztahující se k Národnímu programu. Podrobnosti o Národním programu jsou uvedeny na jiném místě tohoto sborníku v příspěvku ing. Lady Krnáčové.

VYSTAVOVÁNÍ POTVRZENÍ O PŮVODU

Agenda vystavování potvrzení o původu obsahuje v jednotlivých krocích za sebou oznámení o konání sběru dodavatelem, provedení kontroly sběru pověřenou osobou, žádost o vystavení potvrzení o původu podaná dodavatelem, vystavení potvrzení o původu pověřenou osobou. Všechny úkony spojené s vystavováním potvrzením o původu vykonává místně příslušná pobočka pověřené osoby. Kontrola sběru je prováděna cíleně u všech kategorií reprodukčního materiálu a u všech druhů dřevin. Na vydávání potvrzení o původu se nevztahuje správní řád. Provedenou změnou došlo ke snížení administrativní zátěže dodavatelů a zjednodušení celého procesu.

Schéma č. 1 – princip vystavování potvrzení o původu

Plánované maximální množství – množství reprodukčního materiálu nesmí být na žádosti o vystavení potvrzení o původu vyšší než je maximální plánované množství uvedené na oznámení o konání sběru. S ohledem na tento údaj provádí pověřená osoba v souladu s „Kontrolním řádem“ úkony předcházející kontrole – odhad úrody. Pokud v průběhu sběru dodavatel zjistí, že je z uznané jednotky uvedené v oznámení možné sebrat větší množství, než plánované, požádá pověřenou osobu o navýšení sběru. Po prověření možnosti sbírat dále pověřená osoba navýšení množství o stanovenou hodnotu povolí. Plánované maximální množství by mělo v maximální možné míře odpovídat skutečnému sběru, je nutné zkvalitnit a provádět odhady úrody.

Lhůta pro podání oznámení o sběru je 15 dnů před předpokládaným datem zahájení sběru, dodavatel je povinen oznámit pověřené osobě nejméně dva pracovní dny předem přesné datum zahájení sběru všech sběrů, včetně sběrů s nezahájenou kontrolou.

Lhůta pro podání žádosti o vystavení potvrzení o původu je deset dní od skutečného ukončení sběru místně příslušné pobočce pověřené osoby, která do deseti dnů od doručení žádosti vystaví potvrzení o původu.

Jde-li o identifikovaný reprodukční materiál buku lesního, dubu letního a dubu zimního, musí sběr v uznaných jednotkách na území České republiky probíhat minimálně z 10 stromů v rámci uznané jednotky. Jde-li o selektovaný reprodukční materiál smrku ztepilého, borovice lesní, modřínu opadavého, buku lesního, dubu letního a dubu zimního, musí sběr v uznaných jednotkách na území České republiky probíhat minimálně z 20 stromů v rámci uznané jednotky. Jde-li o semenné sady uznané na území České republiky, lze sběr provádět pouze v případě, kdy se na úrodě podílelo minimálně 50 % klonů v semenných sadech borovice lesní, modřínu opadavého a smrku ztepilého a minimálně 30 % klonů v semenných sadech ostatních lesních dřevin.

Při kontrolách sběru je zjišťováno poměrně často oznamování nereálných množství reprodukčního materiálu ke sběru. V případě takových, popř. dalších pochybení, kdy ke sběru reprodukčního materiálu nedošlo v uznané jednotce uvedené v oznámení o sběru, pověřená osoba zamítne vystavení potvrzení o původu, popř. vystaví na množství zjištěné při kontrole sběru.

UZNÁVÁNÍ ZDROJŮ REPRODUKČNÍHO MATERIÁLU LESNÍCH DŘEVIN

Příjem žádosti o uznání je na ústředí pověřené osoby, po předání na pobočku vypracuje doklad o uznání místně příslušná pobočka a vrátí vše na ústředí, ústředí pověřené osoby zašle čistopis dokladu o uznání žadateli. Na uznávání zdrojů reprodukčního materiálu se nevztahuje správní řád. Pro vlastníky zdrojů reprodukčního materiálu došlo ke snížení administrativní zátěže a zjednodušení celého procesu uznávání.

VYHLAŠOVÁNÍ GENOVÝCH ZÁKLADEN

Příjem žádosti o vyhlášení genové základny je na ústředí pověřené osoby, po předání na pobočku vypracuje doklad o vyhlášení místně příslušná pobočka a vrátí vše na ústředí, ústředí pověřené osoby zašle čistopis dokladu o vyhlášení žadateli. Na vyhlásování genových základen se nevztahuje správní řád. Pro vlastníky genových základen došlo ke snížení administrativní zátěže a zjednodušení celého procesu.

VEDENÍ ÚSTŘEDNÍCH EVIDENCÍ

V časové souslednosti se vstupem účinnosti zákona byl zprovozněn nový moderní datový informační systém evidence reprodukčního materiálu ERMA2. Je pro uživatele přístupný na webové adrese <http://eagri.cz/public/app/uhul/ERMA2> . V přehledné podobě internetové aplikace zobrazuje pro nepřihlášeného uživatele údaje o uznaných jednotkách, vystavených potvrzeních o původu, licencích, genových základnách a nově obsahuje také modul Národní program. Důležitou součástí je také možnost pro dodavatele vytvořit hlášení dodavatele ve výměnném formátu *XML. Výhodou takové možnosti je podstatné snížení náročnosti procesu vkládání Hlášení dodavatele do datového skladu a významné urychlení vložení dat. Dodavatel má ve svém počítači uložené *XML, které si může v uvedené

aplikaci kdykoliv prohlédnout, eventuálně opravit chyby. Hlášení dodavatele o oddílech uvedených do oběhu, o oddílech v držení dodavatele a o školkařské činnosti je dodavatel povinen pověřené osobě předložit do 15. 1. kalendářního roku se stavem k 31. 12. kalendářního roku předcházejícího. Nově je každý držitel licence povinen předložit pověřené osobě sdělení, že neuvedl do oběhu žádný reprodukční materiál ani neprovozoval školkařskou činnost.

V případě zjištění chyb v předložených hlášeních dodavatele jsou a budou dodavatelé kontaktováni pracovníky místně příslušných poboček pověřené osoby dle sídla společnosti a vyzýváni k opravám. Každý dodavatel má svého místně příslušného pracovníka pověřené osoby k dispozici, kontakt je možné získat na webové adrese <http://www.uhul.cz/nase-cinnost/reprodukcnim-materielem-lesnich-drevin/kontakty>. Je nutné správnosti předkládaných údajů věnovat patřičnou pozornost, předložení nesprávných údajů může být důvodem pro kontrolu dodavatele s případnými důsledky.

Předávání informačních dokladů o převozu reprodukčního materiálu v rámci obchodní výměny mezi členskými státy EU jsou dodavatelé povinni předložit pověřené osobě do jednoho měsíce od uskutečnění převozu, konkrétně pracovníkovi pověřené osoby uvedeného v kontaktech na webové adrese uvedené výše.

Obr. č. 1 – úvodní strana vložení hlášení dodavatele v DS ERMA2

Evidence reprodukčního materiálu

eAGRI | Hledaný výraz | Hledej | Podrobné hledání

Uživatelské jméno: | Heslo: | Přihlásit

Nové hlášení

Hlášení pověřené osobě za rok 2013

Údaje o dodavateli | Semenný materiál v držení | Semenný materiál uvedený do oběhu | Sadební materiál v držení | Sadební materiál uvedený do oběhu | Části rostlin v držení | Části rostlin uvedené do oběhu

Evidence o školkařské činnosti

Údaje o dodavateli

Držitel licence

IČO: | Obchodní jméno: |
 Jméno: | Příjmení: | Datum narození: |

Adresa

Město: | Ulice: | PSČ: |

Další údaje

Číslo licence: | Provozovna (organizační jednotka): | Číslo jednotného registru: |

Hlášení zpracoval

Datum: 10.12.2014 | Jméno: |

1	Nulové hlášení	podává se pouze v případě, že držitel licence neuvedl žádný reprodukční materiál do oběhu a nemá žádný reprodukční materiál v držení, vyplňte pouze "Údaje o dodavateli"
2	Obecný postup podání hlášení	založit nové hlášení vyplnit hlášení uložení hlášení (hotové nebo rozpracované) případné dokončení a opětovné uložení rozpracovaného nebo dokončeného hlášení odeslání hlášení (hotového)

Podrobný postup naleznete v nápovědě.

KONTROLA DODRŽOVÁNÍ USTANOVENÍ ZÁKONA A VÝKON DOZORU

Pověřená osoba provádí kontroly dodavatelů reprodukčního materiálu jednak plánovaně, cíleně nebo operativně. Podkladem pro výkon kontroly jsou údaje z evidencí dodavatelů, údaje z potvrzení o původu a další podkladové materiály. Věcné principy výkonu kontroly nebyly novelizací zákona změněny, pouze byly vstupem v účinnost zákona č. 255/2012 Sb. o kontrole („Kontrolní řád“) upraveny možnosti jejího výkonu.

V tomto smyslu pověřená osoba nově využívá ustanovení kontrolního řádu v § 3 – úkony předcházející kontrole, jejichž účelem je opatřit podklady pro posouzení, zda zahájit kontrolu dodavatele, typicky odhady úrody při kontrolách množství uvedených na oznámeních o sběru. O úkonech je vždy pořízen záznam, a pokud na úkony předcházející kontrole navazuje kontrola, mohou získané skutečnosti sloužit jako podklad pro kontrolní zjištění.

Došlo ke změně sankčních ustanovení, nově jsou porušení zákona rozdělena na přestupky a správní delikty, a byla také změněna výše pokut. Pověřená osoba sankce neukládá, pouze skutečnosti zjištěné při kontrolách dodržování ustanovení zákona a uvedené v protokolu o kontrole předává orgánům státní správy. Prvoinstančním orgánem pro udílení sankcí je ORP, odvolacím orgánem je KrÚ, samostatným sankčním orgánem je ČIŽP.

Nejčastějšími nedostatky zjištěnými při kontrolách jsou překlepy v uznaných jednotkách, množstvích, absence časové souslednosti v řetězci uvádění reprodukčního materiálu do oběhu počínaje datem vystavení potvrzení o původu, přes průvodní listy a čas výsadby, chyby v označení věku a způsobu pěstování, nesmyslné výpěstnosti, uvedení většího množství reprodukčního materiálu do oběhu, než má dodavatel v držení, nedodržení zákonných lhůt obecně, neshody v údajích při mezistřediskových převodech, nepodepsané průvodní listy, duplicity v číslech průvodních listů, apod.

ZÁVĚR

Novela zákona přináší řadu změn, řeší nedostatky předchozí právní úpravy a implementuje některá nová ustanovení evropských právních předpisů. Ve svém důsledku zjednodušuje řadu procesů v oblasti nakládání s reprodukčním materiálem lesních dřevin, shromažďuje výkon odborných úkonů v rámci jedné odborné instituce, zavádí ustanovení o ochraně a reprodukci genofundu lesních dřevin a tím snižuje administrativní zátěž vlastníků lesa a pomůže jim přinést finanční efekt při správné péči o genofond lesních dřevin.

AUTOR

Ing. Miloš Pařízek
ÚHÚL Brandýs nad Labem, pobočka Hradec Králové
tel.: 721 901 810
e-mail: parizek.milos@uhul.cz

MOŽNOSTI FINANČNÍ PODPORY ŠKOLEK S PRODUKČÍ SADEBNÍHO MATERIÁLU LESNÍCH DŘEVIN

Lenka Kratochvílová

Anotace: *Produkce sadebního materiálu lesních dřevin určeného pro obnovu lesních porostů je nejen z pohledu možností čerpání finanční podpory specifickou oblastí zasahující jak do odvětví lesního hospodářství, tak do odvětví zemědělské prvovýroby. Dosud jediným programem podpory specificky určeným pro lesní školky je program podpory pojištění školek s produkcí sadebního materiálu lesních dřevin. Další možnosti podpory jsou dané zaměřením jednotlivých programů, které jsou na straně jedné zaměřeny na zemědělskou produkci a na straně druhé na sektor lesního hospodářství. V současnosti připravované nové programy podpory zcela reflektují toto rozdělení vycházející primárně z evropských právních předpisů upravující oblast veřejné podpory.*

Klíčová slova: *lesní školky, finanční podpora, Program rozvoje venkova, PGRLF, a.s.,*

DIFERENCOVANÁ DOTAČNÍ POLITIKA

Přesah mezi odvětvími je v případě produkce školek dán jednak druhem pozemku, na kterém se školka nachází (lesní půda, zemědělská půda, ostatní půda), jednak konečným využitím produkovaného sadebního materiálu (les, veřejná zeleň apod.). Druh pozemku, na kterém je školka provozována, přitom významně ovlivňuje možnost čerpat dotace z jednotlivých programů podpory. Zákon č. 252/1995 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (zákon o zemědělství), zohledňující ve svých ustanoveních evropské právo stanoví rozdílný přístup k produkci školek na zemědělské půdě (splňující současně definici zemědělské prvovýroby) a k produkci školek na ostatní půdě včetně lesní. Pro účely zákona je tak „školkou zemědělsky obhospodařovaná půda, na které se pěstují školkařské výpěstky ... lesních dřevin, s výjimkou školek lesních dřevin založených v lese pro vlastní potřebu k obnově lesa“. Uvedená definice vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zrušují nařízení Rady (ES) č. 637/2008 a nařízení Rady (ES) č. 73/2009. Protože v rámci politik Evropské unie je zajišťován soulad právních předpisů, je tato definice aplikována rovněž v politice rozvoje venkova (v upravené verzi - viz dále) a promítá se do podmínek pro poskytování podpor z Programu rozvoje venkova (PRV), i v politice ochrany hospodářské soutěže (a oblasti veřejné podpory), jejímž podmínkám podléhají také dotační programy financované výhradně z národních zdrojů. K tíži školkařského podnikání není stanovena definice příliš využitelná v praxi, když nepostihuje (minimálně v ČR značnou) část školek provozovaných na lesní půdě, jejichž produkce není zcela nebo zčásti určena pro vlastní potřebu (tj. pro potřebu vlastníka lesa, který je zároveň provozovatelem školky). Nejednotný přístup se může projevit v omezených možnostech ovlivnit rozvoj školkařského sektoru, což se ukázalo při nastavování podpory budoucího PRV. Nadřazenost unijní legislativy v tomto směru nedovoluje překonat uvedené problémy úpravou vlastní definice na národní úrovni (zákon č. 149/2003 Sb., stanoví definici školky bez ohledu na druh pozemku).

Do současné doby značně převládaly možnosti čerpání dotací pro školky provozované na zemědělské půdě. Do odvětví zemědělské výroby totiž směřuje při srovnání

s jinými odvětvími (a zejména lesním hospodářstvím) významně vyšší objem finančních prostředků zejména v rámci společné zemědělské politiky EU, specificky pak jejího prvního pilíře, tvořeného platbami na plochu. Další možnosti pak poskytuje druhý pilíř SZP, tedy investiční podpory PRV, a dále některé čistě národní podpory, jako je opětovně zavedená vratka spotřební daně z minerálních olejů spotřebovaných v zemědělské prvovýrobě. Pro všechny uvedené dotace platí, že příjemcem je zemědělský podnikatel dle zákona o zemědělství (a současně tedy zemědělský prvovýrobce) a že pozemky, na které je požadována dotace, jsou vedeny v evidenci využití půdy dle užívatelských vztahů LPIS. Pro nadcházející období je nicméně připravováno několik nových programů finanční podpory, které by měly pokrýt zejména investiční podpory určené pro školky na lesní půdě. Jedná se o Program rozvoje venkova na nové programové období 2014 - 2020 a programy Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu, a.s. (PGRLF, a.s.) určené pro sektor lesního hospodářství.

MOŽNOSTI PODPORY

Jednotná platba na plochu (SAPS)

Jednotná platba na plochu zemědělské půdy (SAPS) je hlavní platbou přímých plateb (pro vybrané zemědělské komodity jsou navíc vypláceny tzv. oddělené platby – netýká se školkařské produkce). Tato platba je plně hrazena z prostředků EU. O tuto platbu může žádat fyzická nebo právnická osoba obhospodařující zemědělskou půdu, která je na žadatele vedena v LPIS (a to nejméně od data podání žádosti do 31. srpna kalendářního roku, ve kterém žádá o podporu). Žádost o dotaci se podává jednou ročně v rámci tzv. Jednotné žádosti. Základní podmínkou pro poskytnutí podpory je minimální výměra, která činí v součtu všech půdních bloků/dílů půdních bloků v jednotné žádosti nejméně 1 ha zemědělské půdy. Po celé období, po které je na žadatele vedena v LPIS, musí být zemědělsky obhospodařována. Současně musí být po celý kalendářní rok udržována v souladu s podmínkami Cross Compliance. Administraci přímých plateb zajišťuje Státní zemědělský intervenční fond (SZIF). Pro rok 2014 byla platba stanovena ve výši 5 997,23 Kč/ha.

<http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/jz>

Podpora vybudování kapkové závlahy

Jedná se o již zavedenou podporu poskytovanou Ministerstvem zemědělství na vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách. Žadatelem je podnikatel dle § 420 zákona č. 89/2012 Sb., podnikající v zemědělské výrobě. Pozemky musí být vedeny v evidenci LPIS. Max. výše dotace činí 60 000 Kč/ha vybudované kapkové závlahy. Přestože bylo v minulosti vyloučení produkce sazenic lesních dřevin předmětem připomínek, dotační titul se nadále nevztahuje na školky lesních kultur.

<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/narodni-dotace/zasady-zemedelstvi-potravinarstvi/>

Vratka spotřební daně v zemědělské prvovýrobě

V souladu s § 57 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, vzniká nárok na vrácení spotřební daně osobě (FO, PO) provozující zemědělskou prvovýrobu, která nakoupila minerální oleje uvedené v § 45 odst. 1 písm. b) a v § 45 odst. 2 písm. c) a j) za cenu obsahující daň nebo tyto oleje vyrobila a prokazatelně je použila pro zemědělskou prvovýrobu. Zemědělskou prvovýrobou se pro tyto účely rozumí rostlinná výroba včetně chmelařství, ovocnářství, vinohradnictví, pěstování zeleniny, hub, okrasných květin, dřevin,

léčivých a aromatických rostlin na pozemcích vlastních nebo pronajatých, případně na pozemcích obhospodařovaných z jiného právního důvodu. Daň se aktuálně vrací ve výši 40 % daně, která byla zahrnuta do ceny nakoupených minerálních olejů uvedených v § 45 odst. 1 písm. b) nebo v § 45 odst. 2 písm. j), a ve výši 57 % daně, která byla zahrnuta do ceny nakoupených minerálních olejů uvedených v § 45 odst. 2 písm. c), platné v den jejich uvedení do volného daňového oběhu. Vratku daně z minerálních olejů lze uplatnit pouze na taxativně vyjmenované činnosti: školkování, podřezávání kořenů, míchání substrátů pro obalovanou sadbu, převoz a manipulace se sadebním materiálem v obalech, zasypávání substrátů, vyorávání a vyzvedávání sazenic, kompostování rostlinných zbytků, hnojení komposty, orba, válení a diskování. Informace na <http://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/mineraly/Stranky/ZN.aspx>.

Program rozvoje venkova 2007 – 2013

Z důvodu potřeby dočerpát zbývající prostředky rozpočtu předchozího programového období 2007 – 2013 je připravováno **ještě jedno kolo příjmu žádostí pro opatření Modernizace zemědělských podniků a opatření Investice do lesů, které by mělo být spuštěno v prvních měsících roku 2015**. Přestože výčet způsobilých výdajů byl oproti předchozím kolům zúžen (specificky zacílen), mezi výdaji v obou opatřeních jsou i investice využitelné pro školkařskou produkci. **Podmínkou čerpání dotace je podání žádosti o proplacení do konce června 2015**, kolo bude mít tak velmi omezený časový prostor pro realizaci investic. Aktuální informace budou k dispozici počátkem roku 2015 na www.szif.cz a <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/>

Program rozvoje venkova 2014 - 2020 – Investice do zemědělských podniků

V rámci připravovaného PRV 2014 – 2020 je ke spolufinancování z evropského fondu opět navrženo tradiční zemědělské opatření Investice do zemědělských podniků, jehož podmínky umožňují čerpat podporu také producentům sadebního materiálu, pokud splní obecné podmínky zemědělských podpor (zemědělský podnikatel, pozemky v evidenci LPIS). Podporovány by měly být investice do zemědělských staveb a technologií pro rostlinnou výrobu (výstavba a rekonstrukce staveb pro skladování produktů rostlinné produkce včetně technologií, výstavba a rekonstrukce skleníků, fóliovníků, kontejneroven včetně souvisejících technologií, výstavba a rekonstrukce dalších zahradnických staveb (pařeniště, stacionární kompostéry, technologie na sušení léčivých rostlin, pěstírny hub a školky na ovocné a okrasné druhy včetně révy vinné a sadby chmele atp.), investice do pořízení speciálních mobilních strojů pro zemědělskou výrobu (s výjimkou traktorů), investice do nákupu zemědělských nemovitostí maximálně do částky odpovídající 10 % celkových způsobilých výdajů. S ohledem na aktuální priority resortu ministerstva zemědělství lze nicméně očekávat, že v rámci tohoto opatření budou výrazně preferovány investice do živočišné výroby. Financování programu by mělo být spuštěno v průběhu roku 2015, pro aktuální informace lze doporučit následující stránky <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/> a <http://www.szif.cz/cs/prv2014>.

Program rozvoje venkova 2014 – 2020 - Investice do lesů

V rámci opatření Investice do lesů je v PRV 2014 – 2020 navržena podpora na investice do techniky a technologií pro lesní hospodářství, mimo jiné strojů, technologií a zařízení pro lesní školkařskou činnost. V tomto opatření se naplno projeví zmiňovaná definice školek, příjemcem podpory v tomto opatření tedy může být pouze školka, která je

součástí lesnického podniku (jinými slovy jedná se o vlastníka/nájemce lesa s minimální výměrou 3 ha lesa) a provozuje svou činnost na PUPFL. Žadatel musí být evidován v systému evidence reprodukčního materiálu (ERMA). O dotaci smí navíc žádat pouze soukromý subjekt či obec (kraj). Konkrétní kódy způsobilých výdajů budou specifikovány v příslušných pravidlech pro toto pod/opatření (v minulosti byly podporovány mimo jiné školkovací stroje, podřezávače kořenů sazenic a vyorávače sazenic, malotraktory, traktory, návěsy, přívěsy atp.). Maximální výše dotace je stejně jako v minulém období 50 % způsobilých výdajů. Podpora nově nebude administrována v režimu *de minimis*, tudíž není omezena stropem 200 tis. EUR/subjekt/3roky.

<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/>,

<http://www.szif.cz/cs/prv2014>

Tab.1 - Výsledky dotazníku, který byl rozeslán členům Sdružení lesních školkařů ČR, za účelem zjištění dopadu aplikace definice lesních školek dle evropských předpisů v opatření PRV Investice do lesů (zpracovala Ing. Lada Krnáčová).

Celková produkční plocha školek	z toho produkční plochy na		
	zemědělské půdě	lesní půdě	jiných pozemcích
811,595 ha	217,829 ha	579,516 ha	7,2 ha
v procentech	27 %	72 %	1 %

Na dotaz, zda současně vlastní les (lesní porosty) odpovědělo: ANO 20 respondentů
NE 18 respondentů

Obdrženo 38 odpovědí - odpovídá 1 405 ha produkčních ploch školek, tj. cca 58 % z celkové výměry v ČR.

Program PGRLF, a.s. - Pojištění lesních školek

Dotačním titulem zaměřeným výhradně na produkci lesních školek je Program poskytování finanční podpory pojištění produkce školek s produkcí sadebního materiálu lesních dřevin poskytovaným dlouhodobě PGRLF, a.s. Účelem této neinvestiční podpory je zpřístupnění pojistné ochrany sadebního materiálu lesních dřevin ve školkách s produkcí sadebního materiálu lesních dřevin a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám a zvýšení propojištěnosti. Lesními dřevinami se pro účely tohoto programu rozumí ty druhy lesních dřevin, které jsou uvedeny v příloze č. 1 k zákonu č. 149/2003 Sb., zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin. Podpora je určena na úhradu části nákladů prokazatelně vynaložených na platbu pojistného v rámci sjednaného komerčního pojištění pro případ krupobití, požáru, vichřice, povodně nebo záplavy, sesuvu půdy, vyzimování, vymrznutí, a mrazu. Je poskytována do výše 30% prokázaných uhrazených nákladů na pojištění pro příslušný rok. Příjemcem podpory je podnikatel podnikající v zemědělské výrobě podle § 420 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, platném znění, a § 2e zákona o zemědělství, který zároveň splňuje definici malého a středního podniku (s méně než 250 zaměstnanci a ročním obratem do 50 mil. EUR). Podpora je poskytována v režimu *de minimis*, s ohledem na přesah produkce mezi odvětvími je nově použit nižší limit podpory *de minimis* platný pro odvětví zemědělství ve výši 15 tis. EUR/podnik/3roky (účetních období). Přes relativní administrativní nenáročnost čerpání této podpory není program příliš využíván s jednotkami žádostí v jednotlivých letech. Konkrétní podmínky lze nalézt na http://www.pgrlf.cz/pojisteni/skolpoj_podpora.php.

Program PGRLF, a.s. – Zemědělec

Dotace pro školkařskou produkci lze získat rovněž z tradičního zemědělského programu poskytovaného PGRLF, a.s., pokud je subjekt zemědělským podnikatelem (prvovýrobcem). Formou podpory je dotace části úroků z úvěrů poskytnutých komerčními subjekty (obvykle platí, že maximální procentní sazba podpory je 5% a úrokové zatížení příjemce podpory je minimálně 1%). Maximální hrubá míra podpory pak činí 50 % způsobilých nákladů, kterými jsou investice na nákup techniky do zemědělské prvovýroby a investice na výstavbu, pořízení nebo vylepšení nemovitého majetku v zemědělských závodech, které souvisejí se zemědělskou prvovýrobou (nákup půdy je způsobilým nákladem pouze tehdy, pokud nepřevyšuje 10% z celkových způsobilých nákladů investice). Program neobsahuje uzavřený výčet způsobilé techniky a lze využít i v případě techniky v programu neuvedené, pokud splní ostatní podmínky programu. Do budoucna bude pravděpodobně možné využít tuto podporu pro částečné pokrytí vlastních nákladů na investice podpořené v rámci investičních opatření PRV, kdy by se tyto dva programy měly vzájemně doplňovat a umožnit kumulaci podpory na stejné způsobilé výdaje.

V rámci Programu nákupu půdy lze pak získat podporu samostatně na nákup nestátní zemědělské půdy, opět formou částečné dotace úroku z úvěru. Podpora je administrována v režimu *de minimis* a omezena stropem 15 tis. EUR/podnik/3roky. Bližší podmínky viz www.pgrlf.cz.

Program PGRLF, a.s. – Školkařské provozovny na lesní půdě

Pro rok 2015 je připravován zcela nový program v rámci celkového posílení podpory sektoru lesního hospodářství z prostředků PGRLF, a.s. jako jedné z priorit ministra zemědělství. Program je koncipován jako doplnění nabídky podpory pro školky provozované na lesní půdě (PUPFL) s obdobným charakterem podpory jako v programu Zemědělec (dotace úroku z úvěru). Cílem programu je vytvořit předpoklady pro rozvoj lesního hospodářství podporou investic zejména do strojního zařízení a mechanizačních prostředků, přičemž podporovaná investice musí vést zejména ke snížení výrobních nákladů, modernizaci či zlepšení jakosti. Žadatelem o podporu by měl být podnikatel (§ 420 zákona č. 89/2012 Sb.) vedený v evidenci dodavatelů reprodukčního materiálu (ERMA), splňující definici malého a středního podniku. Odlišně od podpory PRV (Investice do lesů) nemusí být žadatel zároveň vlastníkem lesa (v tomto případě umožňuje režim *de minimis*, strop 200 tis. EUR). Pro podporu jsou navrhovány stroje na přípravu půdy a péči o půdu ve školkách (vč. traktorů), stroje a zařízení pro školkařskou výrobu prostokořenného a krytokořenného materiálu, závlahové systémy a dočasná úložiště vyzvednutého sadebního materiálu. Otevření programu je předpokládáno v roce 2015. Program nebyl dosud projednán a schválen, aktuální informace budou zveřejněny na www.pgrlf.cz.

AUTORKA

Ing. Lenka Kratochvílová
oddělení ekonomických nástrojů
Odbor koncepcí a ekonomiky LH
Ministerstvo zemědělství
Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Tel.: 221 812 371
lenka.kratochvilova2@mze.cz

LESNICKO-DŘEVAŘSKÁ KOMORA ČR SPOJUJE LESNÍKY I DŘEVAŘE

Andrea Pondělíčková

Lesnicko-dřevařská komora ČR (LDK) byla založena koncem r. 2013 jako zájmové sdružení právnických osob. Jejím stěžejním posláním je prosazovat a hájit klíčové zájmy tohoto odvětví bez ohledu na formu vlastnictví, a současně dlouhodobě usilovat o zajištění ekonomické stability a zvýšení prestiže oboru, ve kterém bude základním principem jeho fungování a rozvoj.

Hlavním impulzem byla snaha spojit sdružení, která reprezentují určitý segment lesnicko-dřevařského komplexu, ve snaze být silným jednotným subjektem celého odvětví při hledání a prosazování řešení společných problémů.

„Chceme, aby naše stanoviska a výstupy z komory řešily lesnicko-dřevařský komplex jako celek,“ říká ing. Libor Vaněček, předseda představenstva LDK. „Proto vítáme zájem o vstup středních i vysokých škol a nyní společně zvažujeme jejich zapojení do systému. Cílem je, aby to spektrum zastoupené v LDK co nejvíce odráželo všechny subjekty vyskytující v tuzemském lesnicko-dřevařském sektoru. Pro nás je nyní prioritou ještě více rozšířit členskou základnu a zároveň zahájit dialog se státní správou o tom, že je třeba skutečně definovat lesnickou a dřevařskou politiku a vnímat toto odvětví trochu jinak, než doposud,“ dodává ing. Vaněček. Ambicí LDK ČR je řešit věci, v nichž budou lesníci, dřevaři i vlastníci za jedno.

K aktuálním tématům, které LDK iniciovala, patří vytvoření **komplexního lesnicko-dřevařského ekonomického informačního systému**, zahrnující přehodnocení stávajícího šetření statistických údajů odvětví jako celku.

Lesnicko-dřevařská komora je taktéž začleněna do struktur Agrární komory ČR a její zástupci jsou aktivně zapojeni do odborných komisí a přípravy legislativních návrhů zasahujících do lesnicko-dřevařského sektoru (např. v oblastech oborového školství, rozvoje venkova, dotační politiky, myslivosti aj.). Důvod zapojení do činnosti Agrární komory je zřejmý a logický. Mnoho problémů v lesnictví a dřevařství přímo souvisí s venkovem. Je zřejmé, že spojka mezi zemědělstvím a lesnictvím, potažmo dřevařstvím se odehrává na venkově. LDK se chce aktivně podílet na řešení problémů a klást důraz na podporu života na venkově.

Komora je připravena být plnohodnotným partnerem a zapojit se do jednání a diskusí nejen o aktuálních problémech, ale i koncepčních otázkách lesnicko-dřevařského sektoru vůči orgánům státní správy a samosprávy, bankovním institucím i médiím a široké veřejnosti.

Společnosti a společenstva soustředěné v LDK ČR, sdružují Asociaci lesnických a dřevozpracujících podniků (ALDP), Společenstvo státních podniků spravujících lesy ve vlastnictví státu (Lesy ČR, s.p. a Vojenské lesy a statky ČR, s.p.), společnosti DYAS.EU, a.s., Wotan, a.s., Uniles, a.s. a Lesnická práce, s.r.o. Celkem hospodaří na více než 50 % lesních pozemků a zpracovávají přes 54 % dříví vytěženého v ČR.

Více informací naleznete na www.ldkomora.cz

AUTORKA

Ing. Andrea Pondělíčková

Výkonná tajemnice

Lesnicko-dřevařská komora ČR

Zámek 1, P.O.BOX 25

281 63 Kostelec nad Černými lesy

Tel.: 733 755 521

Email: pondelickova@lesprace.cz

POUŽITÍ OBNOVITELNÝCH SUROVIN VE ŠKOLKAŘSKÝCH SUBSTRÁTECH, VÝSLEDKY Z PRAXE

Zbyněk Slezáček

Anotace: Rašelina je vzácným a vyčerpateľným zdrojem. Proto potřebujeme více než kdy jindy koncepty, nápady a metody jak pro její efektivní získávání, tak pro její náhradu. Náhradní materiály nesmí způsobit snížení kvality sadebního materiálu, musí být dostupné v dostatečném množství a stále kvalitě.

Z dostupných materiálů se osvědčily materiály získávané z kokosových ořechů (kokosová vlákna, Cocopeat) a produkty z lesního hospodářství (dřevní vlákna). Dokáží nahradit kolem 20% rašeliny a současně zvýšit kvalitu výsledných substrátů.

Klíčová slova: náhrada za rašelinu, dřevní vlákna, Lignofibre

POŽADAVKY KLADENÉ NA OBNOVITELNÉ SUROVINY

Hledání náhrady za rašelinu není žádným novým tématem. V efektivní výměně za rašelinu dosud bránil fakt, že ani jeden z testovaných materiálů nevykazuje všechny požadavky kladené na náhradní materiál. Jsou to: nízká měrná hmotnost, snadná dostupnost, stálost v kvalitě, nízký obsah všech živin a nízké zasolení, nízká pořizovací cena.

Stručná charakteristika některých dostupných materiálů ve vztahu k náhradě za rašelinu:

Komposty: vyznačují se vysokou měrnou hmotností, nestejnou kvalitou danou různým výchozím materiálem a vysokým obsahem draslíku. Všechny tyto vlastnosti způsobují, že komposty lze použít jen lokálně v omezeném podílu do max. 20% u málo náročných kultur.

Kokosová vlákna: správně připravená vlákna s nízkým zasolením jsou vhodným materiálem do substrátů, jejich širokému využití brání zejména vysoká vysychavost a pořizovací cena, která je až dvojnásobná v porovnání s rašelinou. Jejich podíl v substrátech bývá kolem 7-15% zejména pro obalovanou sadbu, kde zlepšuje držení balíčku. Vozí se z Asie, s ohledem na delší transportní vzdálenost je produkt zatížen větší uhlíkovou stopou.

Cocopeat: bývá dostupný ve dvou kvalitativních třídách. V prané kvalitě je vhodný do jehličnatých plnosíjí v podílu kol. 20-30%, pozor je třeba dát na zvýšený obsah draslíku a vyšší zasolení. V kvalitě praný a pufrovaný je vhodný i do obalů zejména jehličnatých dřevin, kde zlepšuje příjem vody (smáčivost) a vzdušnou kapacitu. Jeho podíl v obalech bývá 5-20%. Opět s ohledem na původ v Asii je tento produkt zatížen uhlíkovou stopou.

Dřevní vlákna: v širším rozšíření bránil tomuto produktu fakt, že neupravený spotřebuje značné množství dusíku. Na trhu jsou nyní dostupné produkty, které prošly mnohaletým vývojem a kde je nadměrné spotřebě dusíku zabráněno impregnací. Jedním z nich je LIGNOFIBRE[®], který jsme testovali v roce 2014 na řadu lesních dřevin s výborným výsledkem.

LIGNOFIBRE[®] jsou jemná, broušená dřevní vlákna impregnovaná proti rozkladu. Technologie je patentově chráněna a garantuje, že nedochází ke spotřebě dusíku. Produkt podléhá certifikaci RAL, která určuje maximálně povolenou ztrátu dusíku. Analýzy ukazují,

že spotřeba dusíku není o mnoho vyšší než mineralizace mladých rašelin z Pobaltí. V praxi je zanedbatelná na rozdíl od vláken, která impregnovaná nejsou.

Důvodem preference LIGNOFIBRE® před ostatními obnovitelnými surovinami je zejména jeho snadná dostupnost (je to evropský produkt, nezátížený dopravou z dálného východu), nízká cena (je levnější než kvalitní borkovaná rašelina) a nízká měrná hmotnost (jen okolo 80 kg/m³). Nepoužívá se 100%, ale jako komponent do substrátu v podílu nejčastěji kolem 20% (pro plnosíje lze použít i vyšší podíl). Zamíchaný do substrátu zlepšuje jeho fyzikální vlastnosti. Substráty s příměsí LIGNOFIBRE® se vyznačují snadným vedením vody a dobrou drenážní schopností. Díky rychlejšímu osychání povrchu omezují tvorbu řas a mechů na substrátech a současně snižují výskyt smutnic. Brání slehnutí substrátu, substráty s dřevním vláknem jsou vzdušné a poskytují kořenům dřevin optimální podmínky pro jejich růst a rozvoj. Obsah živin a hodnota zasolení jsou téměř nulové.

POUŽITÍ LIGNOFIBRE® V SUBSTRÁTECH PRO LESNÍ DŘEVINY

LIGNOFIBRE® jsme testovali na plnosíjích buku, smrku, borovice a jedle ve školkách Budišov, Hostinné, Klášterec nad Ohří, Krásné Pole, Litvínov, Planá nad Lužnicí a Sušice (Wotan Forest, a.s.) a Osina-Krumsín (Vojenské lesy a statky ČR, s. p.). Hodnocení probíhala vizuálně porovnáním intenzity růstu, barvy, vyrovnanosti porostu a kvality kořenového systému v průběhu vegetace.

VYHODNOCENÍ

Řada školkařů vyjádřila velkou spokojenost s růstem a vývojem semenáčků na substrátech s příměsí LIGNOFIBRE®. Síje byly vyrovnané a přírůstky plně srovnatelné s konvenčními substráty. Kvalita kořenového systému byla vyšší u semenáčků pěstovaných s příměsí LIGNOFIBRE®, což lze přičíst vyšší vzdušné kapacitě (smrk ztepilý). Kvalita nadzemní části byla v některých případech rovněž lepší (eliminace chloróz u buku, způsobená slehnutím konvenčního substrátu). Poruchy růstu nebyly pozorovány na žádném z testovaných záhonů, výskyt škodlivých činitelů nebyl ekologickou příměsí ovlivněn. Mírné zlepšení lze pozorovat v letním padání smrkových sítí, přičítaném houbám rodu *Fusarium*. Díky vyšší vzdušné kapacitě substrátu nebyly škody tolik veliké, a to i přes deštivou druhou polovinu léta.

ZÁVĚR

Substráty s podílem LIGNOFIBRE® okolo 20% se osvědčily pro pěstování semenáčků lesních dřevin. Použití substrátů je bezpečné, výsledky pěstování jsou naprosto standartní, příp. mírně lepší v porovnání s konvenčními substráty. Substráty s příměsí LIGNOFIBRE® jsou nejen ekologické, ale i levnější než konvenční substráty, což dokazuje, že ekologie a ekonomie nejsou ve vzájemném rozporu.

obr. č. 1

obr. č. 2

obr. č. 3

Obr. č. 1. Porovnání kořenového systému, vpravo na substrátu s 20% podílem LIGNOFIBRE®. Planá nad Lužnicí, září 2014

Obr. č. 2. Chloróza způsobená zablokováním mikroprvků vlivem nedostatku vzduchu v substrátu.

Obr. č. 3. Bezproblémový vývoj ve stejné školce na substrátu s příměsí LIGNOFIBRE®. Krásné Pole, červen 2014.

Použitá literatura:

Interní materiály firmy Gramoflor

AUTOR

Ing. Zbyněk Slezáček, MSc., poradce německé firmy Gramoflor pro pěstební substráty
Gramoflor GmbH & Co.KG

e-mail: zbynek.slezacek@substraty.info

tel. 724 340 615

POZNÁMKY:

Popis fotografií na zadní straně obálky sborníku:

levý sloupec:

prostokořenné sazenice smrku ztepilého - Lesní školka Dobešov s.r.o.

prostokořenné sazenice smrku ztepilého - Zdeněk Březina

semenáčky smrku ztepilého v lesní školce Budišov - Wotan Forest, a.s.,

venkovní mostová závlaha - ATRO Rýmařov, s.r.o.

pravý sloupec:

prostokořenné sazenice dubů - Lesní školka Svatopluk Lengál

semenáčky jedle bělokoré - Střední lesnická škola Hranice

krytokořenný sadební materiál borovice lesní - Školky - Montano spol. s.r.o.

krytokořenný sadební materiál buku lesního - Lesoškolky, s.r.o.

AKTUÁLNÍ PROBLEMATIKA LESNÍHO ŠKOLKAŘSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2014

SBORNÍK REFERÁTŮ

Editor Sdružení lesních školkařů ČR

Technická příprava Ing. Petr Martinec

Fotografie na obálce Ing. Petr Martinec

Publikace neprošla jazykovou úpravou

Vytiskla Polygrafie Zlín, s.r.o.

První vydání
Zlín 2015

